

Uprawnienia Policji wobec zgromadzeń

Streszczenie

Doświadczenie ostatnich kilku lat uczy, że zabezpieczenie zgromadzeń to dla Policji coraz poważniejsze wyzwanie oraz większe możliwości wpływania na organizatorów imprez, ale także coraz wyższe wymagania stawiane policjantom realizującym te zabezpieczenia bezpośrednio na miejscu odbywania się zgromadzenia.

Celem pracy jest wskazanie zadań Policji w realizacji ustawy Prawo o zgromadzeniach. Omówione zostanie prawo do zgromadzeń w świetle Konstytucji RP i innych aktów prawnych. Przedstawiona zostanie tu definicja i istota zgromadzenia i zgromadzenia publicznego. Scharakteryzowana zostanie wolność do zgromadzeń wynikająca z Konstytucji RP. Omówione zostanie prawo do zgromadzeń zgodnie z kodeksem wykroczeń.

Słowa kluczowe

wolność zgromadzeń, uprawnienia policji, bezpieczeństwo zgromadzeń, pokojowe zgromadzenia, porządek publiczny zgromadzeń, bezpieczeństwo imprez publicznych, bezpieczeństwo uczestników zgromadzeń, prawo zgromadzeń publicznych, zgromadzenia, policja w zgromadzeniach, prawo policji w zgromadzeniach, użycie siły przez policje, nadzór policji w zgromadzeniach

Abstract

The experience of the past few years teaches that securing assemblies is a major challenge for the Police and greater opportunities for influencing event organizers, but also the increasing demands placed on policemen carrying out these protections right at the assembly site.

The purpose of the work is to indicate the tasks of the Police in the implementation of the Law on Assembly.

The right to assembly will be discussed in the light of the Constitution of the Republic of Poland and other legal acts. The definition and essence of the assembly and the public assembly will be presented here. Characteristic will be the freedom to assembly resulting from the Constitution of the Republic of Poland. The right to assembly will be discussed in accordance with the code of offenses.

Keywords

freedom of assembly, security of assemblies, peaceful assemblies, public order of assemblies, security of public events, security of participants of assemblies, the right of public gatherings, assembly, police powers, security of assemblies, police in assemblies, police law in assemblies, use of force by the police, police surveillance in assemblies

1. Wprowadzenie

Niemal każdego dnia można przeczytać w prasie lub usłyszeć w radiowych i telewizyjnych serwisach informacyjnych o manifestacjach i demonstracjach, odbywających się bądź to w różnych miejscach Europy, bądź innych częściach świata. Jako przykład przypomnieć należy pierwsze miesiące 1997 r., kiedy to zajścia miały miejsce w Rumunii, Bułgarii, Serbii, Rosji, a w Polsce – w Gdańsku, Warszawie, Krakowie, Łodzi. Te różnorodne akcje, gromadzące często wiele tysięcy ludzi, stanowią – co czasem nie do końca sobie uświadamiają sami ich uczestnicy realizację jednego z podstawowych praw człowieka: wolności zgromadzeń. Jest to pojęcie mające długą historię, ściśle związaną z walką o urzeczywistnienie ustroju demokratycznego i zapewnienie człowiekowi przysługującej mu „przyrodzonej” godności.

Jednostka ludzka nie jest wyizolowanym i samotnym „wszechświatem”, jest – jak to obrazowo ujął już w starożytności Arystoteles – „zwierzęciem społecznym”. Właśnie ta odwieczna cecha charakteru człowieka wyraża się m.in. w zbieraniu się ludzi w jednym miejscu w celu spotkania, dyskusji, wymiany poglądów i ich uzewnętrznienia, w poczuciu pewnej psychicznej łączności z innymi. Wolność zgromadzeń jest więc nie tylko pojęciem prawnym, jej korzenie mają także charakter filozoficzny: dążenie do wspólnego działania zarówno na forum publicznym, jak i w życiu prywatnym. Nie należy pomijać tu także indywidualistycznej strony natury ludzkiej, stanowi ona bowiem niewątpliwie konieczny element ludzkiej egzystencji, należy do istoty człowieczeństwa. Normy prawne są więc tylko próbą mniej lub bardziej udanej odpowiedzi na zasadnicze uwarunkowania ludzkiego bytu. Zebrania i zgromadzenia stanowią także istotny fragment historii ludzkości, są często wydarzeniami uważanymi za zmieniające bieg dziejów.

Doświadczenie ostatnich kilku lat uczy, że zabezpieczenie zgromadzeń to dla Policji coraz poważniejsze wyzwanie oraz większe możliwości wpływania na organizatorów imprez, ale także coraz wyższe wymagania stawiane policjantom realizującym te zabezpieczenia bezpośrednio na miejscu odbywania się zgromadzenia.

2. Policja i jej zadania

Współcześnie nauka nie wypracowała jednolitego poglądu na to, czym jest policja. Funkcjonują tu zarówno definicje legalne, wywiedzione wprost z tekstów aktów normatywnych, jak i ustalenia doktrynalne często krytycznie nastawione do dokonań legislatorów.

Policja jest definiowana jako „niemilitarne jednostki lub organizacje, którym rząd nadał generalne prawo do stosowania przymusu w celu wykonania prawa i których głównym celem jest reagowanie na indywidualne i grupowe konflikty wynikające z niezgodnego z prawem zachowania”¹.

W założeniu ustawodawcy „instytucja ta stanowi umundurowaną i uzbrojoną formację służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego”². Wiąże się z tym prawo do stosowania przymusu w celu wyegzekwowania prawa.

Inne jeszcze rozumienie policji kładzie nacisk na jej funkcję kontroli społecznej. W tym świetle policja byłaby organizacją społeczną sprawującą formalną kontrolę społeczną za pomocą środków przymusu. Niektórzy jednak sądzą, że lepiej oddaje charakter policji opisywanie jej z punktu widzenia kontrolowalności (*accountability*) policji przez społeczeństwo niż kontroli społecznej sprawowanej przez policję, albowiem policja nie ma takiej siły oddziaływania jak rodzina, szkoła czy kościół. Trudno jednak się zgodzić z tak kategorycznie postawioną tezą, chociaż wskazuje ona na pewne pożądane przewartościowania w myśleniu o policji³.

Do podstawowych zadań policji zalicza się ochronę życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra, ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego, wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, kontrolę przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych, nadzór nad strażami miejskimi oraz specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi⁴.

3. Prawo do zgromadzeń a kodeks wykroczeń

Ochronę zgromadzeń przewidziano w ustawie z 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń. Według art. 52 § 1 k.w. podlega karze aresztu do 14 dni, karze ograniczenia wolności albo karze grzywny, kto:

- 1) przeszkadza lub usiłuje przeszkodzić w organizowaniu lub w przebiegu niezakazanego zgromadzenia,
- 2) organizuje zgromadzenie bez wymaganego zawiadomienia lub przewodniczy takiemu zgromadzeniu lub zgromadzeniu zakazanemu,
- 3) przewodniczy zgromadzeniu po rozwiązaniu go,

¹ J. Czapska, J. Wójcikiewicz, *Policja w społeczeństwie obywatelskim*, Kraków 1999, s. 15.

² S. Serafin, B. Szmulik, *Organy ochrony prawnej RP*, Warszawa 2007, s. 267.

³ J. Czapska, J. Wójcikiewicz, *op. cit.*, s. 15-16.

⁴ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. 2002, nr 7, poz. 58 ze zm.), art. 1.

- 4) bezprawnie zajmuje lub wzbrania się opuścić miejsce, w którym inna osoba lub organizacja prawnie rozporządza jako organizator lub przewodniczący zgromadzenia, – podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.

W wyroku z dnia 10 lipca 2008 r.⁵ Trybunał Konstytucyjny zajmował się zgodnością art. 52 § 1 pkt 2 kodeksu wykroczeń z art. 57 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny zwraca w nim uwagę, że „na każdym etapie postępowania w sprawie o wykroczenia organ stosujący prawo ustala, czy czyn w ogóle zawiera znamiona wykroczenia, a następnie czy jest społecznie szkodliwy, w końcu, czy osoba podlegająca ukaraniu ponosi winę za swój czyn. Zgodnie z art. 1 § 1 kodeksu wykroczeń, odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia. Nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu (art. 1 § 2 k.w.). Kodeks wykroczeń nie określa wykroczenia jedynie w sposób formalny, tj. wyłącznie jako czynu zabronionego przez ustawę, lecz wprowadza także jego cechę materialną – społeczną szkodliwość. Czyn musi być nie tylko zabroniony, ale również społecznie szkodliwy. Poza tym uzasadnienie zastosowania kary wobec sprawcy czynu zabronionego stanowi wina. Z kolei stopień winy wyznacza granicę wymierzonej sprawcy kary”.

Dalej Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że niedochowanie obowiązku zawiadomienia o zgromadzeniu nie może rodzić automatycznej odpowiedzialności organizatora czy osoby, która przewodniczy zgromadzeniu. Taka mechaniczna interpretacja art. 52 § 1 pkt 2 kodeksu wykroczeń oznaczałaby niedopuszczalne ograniczenie konstytucyjnej wolności organizowania zgromadzeń pokojowych⁶.

4. Zakres uprawnień Policji

Zgodnie z art. 18 ustawy o zgromadzeniach zgromadzenie publiczne powinno mieć swojego przewodniczącego, który otwiera zgromadzenie, kieruje jego przebiegiem oraz zamyka zgromadzenie. Odpowiada on również za zgodny z przepisami przebieg zgromadzenia oraz podejmuje w tym celu przewidziane w ustawie środki. Ma on prawo żądać opuszczenia zgromadzenia przez osobę, która swoim zachowaniem narusza przepisy ustawy lub uniemożliwia albo usiłuje udaremnić zgromadzenie. W razie niepodporządkowania się żądaniu może on zwrócić się o pomoc do Policji lub Straży Miejskiej (Gminnej).

⁵ P 15/08.

⁶ R. Lewandowski, *Wątpliwości co do zgodności postępowania policjantów podczas zgromadzeń z konstytucyjną wolnością zgromadzania się w razie naruszenia przez ich uczestników przepisów ustawy – Prawo o ruchu drogowym (opinia prawna)*, „Biuletyn Prawny” 2011, Nr 1(41), s. 10-11.

Wówczas taka osoba ponosi odpowiedzialność z art. 52 § 1 kodeksu wykroczeń⁷ za przeskazywanie w przebiegu niezakazanego zgromadzenia.

Ustawa – Prawo o zgromadzeniach wspomina o Policji w kontekście ochrony policyjnej, jaką uczestnikom winien zapewnić organ gminy „w miarę potrzeb i możliwości”. Zgodnie bowiem z art. 11 ustawy o zgromadzeniach „organ gminy na wniosek organizatora zapewnia w miarę potrzeby i możliwości ochronę policyjną w trybie przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, służącą stosownemu przebiegowi zgromadzenia, oraz może delegować na zgromadzenie swojego przedstawiciela”.

Jednak zasadnicze znaczenie ma określenie możliwości i zakresu ingerencji Policji w przebieg zgromadzenia, w której to kwestii jednak prawo o zgromadzeniach milczy. Wspomniana już ustawa o Policji określa jako podstawowe zadania Policji ochronę życia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami, ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych, oraz wykrywanie przestępstw i wykroczeń (art. 1 ust. 2). Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że: „Policja nie może, na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy o Policji, w sytuacji, gdy legalne zgromadzenie nie zostało w trybie art. 12 rozwiązane przez przewodniczącego lub przez przedstawiciela gminy, żądać opuszczenia miejsca zgromadzenia, następnie stosować środków przewidzianych w art. 16 ustawy o Policji” (czyli tzw. środków przymusu bezpośredniego)⁸.

Jednak odpowiedź ta nie wyklucza prawa Policji do podejmowania interwencji w innych sytuacjach. Trybunał stwierdził bowiem, że ograniczenia wolności zgromadzeń mogą wynikać nie tylko z prawa o zgromadzeniach, ale także z innych aktów rangi ustawowej. Trybunał uzasadnił swoje stanowisko faktem, że nie na każdym zgromadzeniu obecny jest przedstawiciel gminy, przewodniczący zaś może nie być zainteresowany jego rozwiązaniem. Toteż przyjęcie bezwzględnego zakazu interwencji Policji prowadziłoby do sytuacji luki prawnej, brak byłoby możliwości podjęcia legalnych działań przeciwko wystąpieniom naruszającym porządek prawny. Trybunał podkreślił, że ustawa o Policji zawiera tu wyraźne gwarancje przeciwdziałające nadużywaniu tego uprawnienia. Są nimi: dyspozycja art. 14 ust. 3 nakazująca policjantom przestrzeganie i ochronę praw człowieka, oraz sankcja karna z art. 142 ust. 1 i 2 ustawy o Policji⁹.

Podzielając pogląd Trybunału stwierdzić trzeba, że odróżnienia w tym kontekście wymaga sytuacja stosowania środków przymusu wobec niektórych osób, np. zakłócających przebieg zgromadzenia lub popełniających czyny karalne, nie wykluczająca jednak przeprowadzenia bądź kontynuowania zgromadzenia, od sytuacji podjęcia działań wobec wszystkich uczestników zgromadzenia w postaci nakazu opuszczenia określonego miej-

⁷ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 275).

⁸ Uchwała TK z dnia 16 marca 1994 r., w 8/93.

⁹ *Ibidem*.

sca i następnie ewentualnie jego egzekwowania za pomocą środków przymusu bezpośredniego. O ile pierwsza sytuacja nie budzi raczej wątpliwości, o tyle druga wymaga uwzględnienia zasady proporcjonalności z jednej strony oraz zasady elastyczności z drugiej. Środki stosowane przez Policję winny być adekwatne do zagrożenia porządku prawnego. Jednak pamiętać należy, że zwłaszcza w dużych zbiorowościach sytuacja może łatwo wymknąć się spod kontroli, dlatego odwołując się chociażby do treści orzecznictwa organów strasburskich, trzeba uznać niekiedy konieczność pozostawienia Policji dużej swobody reagowania. Trzeba jednak podkreślić, że przesłanką takiej interwencji mogą być jedynie popełnione już naruszenia, a nie sama tylko możliwość ich wystąpienia.

Podstawę prawną działań Policji, zmierzających do przerwania zgromadzenia w sytuacji, gdy nie zostało ono w sposób wyżej opisany rozwiązane, stanowić będzie art. 50 kodeksu wykroczeń. Ustanawia on sankcję za „nieopuszczenie zbiegowiska publicznego pomimo wezwania właściwego organu”. Przepis ten uznaje się za zbyt ogólnikowy i nie powiązany z regulacją prawa o zgromadzeniach. W sytuacji, gdy zgromadzenie trwa, dopiero wystąpienie przesłanek uzasadnia dopuszczalność ewentualnego wezwania do rozejścia się i interwencji Policji podjętej na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o Policji w zw. z art. 50 kodeksu wykroczeń.

Wracając do problemu zapewnienia zgromadzeniom ochrony policyjnej, stwierdzić można, że ocena należy tu do organu gminy. Zgodnie bowiem z art. 14 ust. 2 ustawy o Policji ma ona obowiązek wykonywać czynności na polecenie sądu, prokuratora, organów administracji państwowej i samorządu terytorialnego w zakresie, w jakim obowiązek ten został określony w odrębnych przepisach. W myśl art. 19 ust. 2 tej ustawy właściwe organy Policji zobowiązane są również na żądanie wójta (burmistrza, prezydenta) do podejmowania działań zapobiegających naruszaniu prawa. Przepisy te dają podstawę do wymagania od Policji zapewnienia ochrony zgromadzeniu, jednak żądanie takie może pochodzić wyłącznie od wójta (burmistrza, prezydenta). Wniosek samego organizatora lub potencjalnych uczestników zgromadzenia nie jest dla Policji wiążący, choć nie jest wykluczone podjęcie przez nią działań także i w tej sytuacji¹⁰.

Zgodnie z wytycznymi Nr 4 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 września 2006 roku w sprawie zasad organizacji i trybu wykonywania przez Policję zadań związanych z przejazdami uczestników imprez, uroczystości i zgromadzeń¹¹, w celu zapewnienia porządku publicznego na trasach przejazdu uczestników imprez, uroczystości i zgromadzeń, zwanych dalej „uczestnikami imprez”, komendanci wojewódzcy (stołeczny) Policji mogą organizować policyjne zabezpieczenie ich przejazdów. Decyzję o zasadności realizacji zabezpieczenia przejazdu uczestników imprez podejmuje ko-

¹⁰ P. Czarny, B. Naleziński, *Wolność zgromadzeń*, Warszawa 1998, s. 88.

¹¹ Dz. Urz. KGP z 2002 r. Nr 12, poz. 93.

mentant wojewódzki (Stołeczny) Policji na podstawie analizy zgromadzonych w toku rozpoznania informacji dotyczących:

- 1) zagrożeń wynikających z rozpoznania operacyjnego oraz znanych i prognozowanych zamiarów uczestników imprez oraz potencjalnych prognoz ich zachowań, prezentowanych w środkach masowego przekazu (np. prasa, radio, telewizja, Internet) itp.,
- 2) występujących antagonizmów pomiędzy przemieszczającymi się grupami, w tym w szczególności grupami pseudokibiców sportowych,
- 3) wniosków z zakresu bezpieczeństwa imprez, uroczystości i zgromadzeń wypracowanych i przyjętych w toku współpracy jednostek Policji z innymi instytucjami,
- 4) wcześniej zaistniałych przypadków chuligaństwa i zbiorowych naruszeń prawa w związku z przemieszczaniem uczestników imprez;
- 5) prognozowanych zamiarów uczestników imprez,
- 6) informacji dotyczących zachowań i przemieszczania uczestników imprez zgromadzonych w policyjnych bazach danych.

Po podjęciu decyzji o policyjnym zabezpieczeniu przejazdu czynności realizacyjne podejmuje jednostka właściwa dla miejsca rozpoczęcia podróży uczestników. Zabezpieczenie odbywa się w szczególności poprzez wystawienie lub wzmocnienie patroli i posterunków, wystawienie sił interwencyjnych, skierowanie policjantów z zadaniem prowadzenia obserwacji uczestników, w tym sposób niejawny. Patrole realizują swoje zadania na całej trasie przejazdu uczestników imprez – zarówno w trakcie przemieszczania uczestników na miejsce imprezy, uroczystości bądź zgromadzenia, jak i w drodze powrotnej. Na trasach przejazdu uczestników imprez, szczególnie w miejscach, gdzie planowane są postoje i zatrzymania pociągów bądź autokarów, właściwe terytorialnie jednostki Policji rozmieszczają siły i środki policyjne wynikające z prognozowanego lub występującego zagrożenia, przygotowane do podjęcia interwencji w przypadkach wystąpienia naruszeń porządku i bezpieczeństwa publicznego, jeżeli taka potrzeba wynika z analizy zagrożeń¹².

5. Działania Policji w przypadku naruszenia ustawy Prawo o zgromadzeniach

Zgodnie z art. 14 ustawy o zgromadzeniach, „Organ gminy wydaje decyzję o zakazie zgromadzenia nie później niż na 96 godzin przed planowaną datą zgromadzenia, jeżeli:

- 1) Jego cel narusza wolność pokojowego zgromadzania się, jego odbycie narusza art.4 lub zasady organizowania zgromadzeń albo cel zgromadzenia lub jego odbycie naruszają przepisy karne;

¹² *Ibidem*.

- 2) Jego odbycie może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach, w tym gdy zagrożenia tego nie udało się usunąć w przypadkach, o których mowa w art. 12 lub art. 13;
- 3) Zgromadzenie ma się odbyć w miejscu i czasie, w którym odbywają się zgromadzenia organizowane cyklicznie, o których mowa w art. 26a.”

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 18 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 listopada 2000 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań Policji w przypadkach zagrożenia życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego¹³ w przypadku zagrożenia życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego na miejscu zdarzenia podejmuje się interwencję przy użyciu sił i środków znajdujących się aktualnie w dyspozycji dyżurnego jednostki Policji właściwego terytorialnie. Interwencja polega na ustaleniu rodzaju zdarzenia i podjęcia na miejscu zdarzenia czynności policyjnych usuwających powstałe zagrożenie oraz przekazaniu w tym zakresie informacji dyżurnemu właściwej miejscowo jednostki Policji. Do dowodzenia interwencją uprawnieni są w kolejności:

- 1) policjant, który przybył na miejsce zdarzenia jako pierwszy,
- 2) policjant wyznaczony przez dyżurnego lub kierownika jednostki Policji właściwej terytorialnie dla miejsca zdarzenia.

W przypadku zaistnienia zdarzenia, którego rodzaj lub okoliczności nie pozwalają na skuteczną interwencję przy użyciu dostępnych niezwłocznie sił i środków, podejmuje się akcję zarządzaną przez komendanta powiatowego Policji. Dowodzenie akcją polega na:

- 1) ocenie zagrożenia, poprzez ustalenie jego rodzaju i przewidywanego rozwoju,
- 2) określeniu oraz koncentracji sił i środków niezbędnych do usunięcia zagrożenia,
- 3) zorganizowaniu stacjonarnego lub ruchomego stanowiska dowodzenia,
- 4) zorganizowaniu łączności na potrzeby dowodzenia, współdziałania i alarmowania,
- 5) wyznaczeniu zadań dla policjantów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych elementów akcji oraz koordynowaniu i kontrolowaniu przebiegu akcji,
- 6) wyznaczeniu policjanta uprawnionego do kontaktów ze środkami masowego przekazu w zakresie przebiegu akcji,
- 7) współdziałaniu ze służbami specjalistycznymi i instytucjami właściwymi dla rodzaju zdarzenia oraz z właściwymi terytorialnie organami administracji publicznej¹⁴.

Komendant Wojewódzki Policji lub Komendant Główny Policji zarządza operacje w przypadku zaistnienia zdarzenia o zasięgu wykraczającym poza obszar właściwości terytorialnej jednej komendy powiatowej Policji albo w razie przedłużającej się inter-

¹³ Dz. Urz. KGP z 2001 r. nr 1, poz. 2.

¹⁴ *Ibidem*.

wencji lub akcji z jednoczesną koniecznością użycia dodatkowych sił lub środków względnie zorganizowania specjalnego zaplecza logistycznego.

6. Zakończenie

Policja stanowi umundurowaną i uzbrojoną formację służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Do podstawowych zadań Policji zalicza się ochronę życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra, ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego, wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, kontrolę przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych,

Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego jest jednym z podstawowych zadań Policji. Zadanie to w sposób szczególny jest realizowane w trakcie odbywania się zgromadzeń.

Wolność zgromadzeń jest uprawnieniem konstytucyjnym jednostek, które może podlegać ograniczeniom. Zakres tych limitacji wynika zarówno z charakteru możliwości przeprowadzania zgromadzeń uznawanego za wolność, jak i ze szczegółowych postanowień konstytucyjnych. Polska regulacja uprawnień organów administracji wobec organizatorów i uczestników zgromadzeń publicznych oparta jest na przepisach konstytucyjnych i międzynarodowych, które uznają, że uprawnienie jednostek i ich grup do wspólnego demonstrowania jest wolnością polityczną człowieka. Bezpośrednio implikuje to znaczne ograniczenia możliwych ingerencji władzy publicznej w tą swobodę.

Celem publikacji była charakterystyka zadań Policji w realizacji ustawy Prawo o zgromadzeniach. W pracy przedstawiono bowiem zadania i uprawnienia Policji w realizacji ustawy prawo o zgromadzeniach. Pokazano też działania Policji w przypadku naruszenia ustawy Prawo o zgromadzeniach.

Ustawa – Prawo o zgromadzeniach wspomina o Policji w kontekście ochrony policyjnej, jaką uczestnikom winien zapewnić organ gminy „w miarę potrzeb i możliwości”. Zgodnie bowiem z art. 19 ustawy o zgromadzeniach organ gminy na wniosek organizatora zapewnia w miarę potrzeby i możliwości ochronę policyjną w trybie przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, służącą stosownemu przebiegowi zgromadzenia, oraz może delegować na zgromadzenie swojego przedstawiciela.

Bibliografia

Czapska J., Wójcikiewicz J., *Policja w społeczeństwie obywatelskim*, Kraków 1999.

Czarny P., Naleziński B., *Wolność zgromadzeń*, Warszawa 1998.

Skrzydło W., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Kraków 2000.

Suski P., *Zgromadzenia i imprezy masowe*, Warszawa 2010.

Winczorek P., *Komentarz do Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.*, Warszawa 2000.